

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Quæ mysteria Angeli beati in Verbo cognouerint. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

mysterium, *Quod apparuit*, inquit, *Angelis*, hoc est, quod in conspectu angelorum factum est, ipsis quidem prædicantibus, & glorificantibus: non quia, antequam fieret, illud non cognouissent, sed quia ipsis cernentibus mundo & omnibus apparuit.

Augustinus quidem alio modo locum adductum ex cap. 3. ad Ephes. interpretatur lib. 5. de Genesi ad litteram cap. 19. ut defendat mysterium incarnationis tunc angelis non innotuisse, quando prædicatum est, sed ante prædicationem: cuius interpretationem ut intelligamus, verba Pauli altius recitanda sunt. *Mihi (ait) omnium Sæclorum minimo data est gratia hac in gentibus euangelizare inuestigabiles diuitias Christi, & illuminare omnes, quæ sit dispensatio Sacramenti absconditi à seculis in Deo, qui omnia creauit, ut innotescat principatibus & potestatibus in cælestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei.* Refert igitur Augustinus partem illam, ut innotescat, ad illam absconditi in Deo, ita ut senius sit, mihi concessum est prædicare diuitias & dispensationem Sacramenti absconditi in Deo, quod ita erat absconditum, ut tamen innotesceret principatibus angelicis, & illis antea fuerit notum per Ecclesiam, scilicet suam; quia apud eos primitus Ecclesia: hæc tamen expositio: quamvis priori faueat sententiæ, extorta nihilominus mihi videtur: melius enim pars illa, *innotescat*, refertur ab illam, *Euangelizare*, ut sit sensus, datum est mihi euangelizare, ut per meam prædicationem innotescat multiformis sapientia Dei.

Deinde ego quidem fateor, hoc modo satisfactum testimonio Scripturæ superius allatis & interpretationibus, quas illis adhibent Patres, ut ita defendamus, non fuisse mysterium hoc absconditum à principio angelis; inficiari tamen non possum, aliquos Patres ex allegatis oppositum docuisse, ac proinde improbabile non esse sententiam, quæ asserit, mysterium hoc non fuisse Angelis à principio reuelatum. Patres vero sunt Chrysostomus, Theodor. Theophyl. & Oecumenius, Hieronymus & Nyssen. locis allegatis, qui non tantum videntur loquuti de circumstantiis, sed etiam de substantia ipsa mysterij, tum dicunt absconditum fuisse Angelis. Ratio etiam quam pro priori sententiâ adduximus de Adamo, non multum vrget: quia multo maior fuit ratio, ut Adamo in statu innocentie hoc mysterium reuelaretur, quam angelis: tum quia ex carne Adami verbum sumpturum erat humanitatem: tum etiam quia matrimonio Adam cum Eva mysterium Christi cum Ecclesia, & coniunctio per carnem significabatur: ergo mirum non esset, si Adamo reuelaretur mysterium hoc, quod angelis omnino fuerat ignotum: porro Adamo reuelatum fuisse incarnationis mysterium, communis opinio fert, nec video ab aliquo negari.

Postremo addendum est, quacumque ratione philosophari velimus in hac re, ante aduentum Christi in carne notum fuisse mysterium incarnationis angelis quoad substantiam saltem, & angelorum ministerio illuminati prophetæ illud prædixerunt, & Gabriel Archangelus Mariæ illud nuntiavit: hinc tamen non fit, ut à principio ipsis fuerit reuelatum.

Qua mysteria Angelis in verbo cognouimus.

IN hoc capite differendum non est, an videntur Angelis in verbo eadem visionem, quæ videntur essentiam Dei, aliqua alia creata mysteria, de hoc enim satis superque diximus supra disput. 50. sed hic supponendum est id, quod ibi fultus ostendimus, nempe cetera omnia obiecta creata, ex parte qua creata sunt videri à Beatis alia visionem, quam videtur ipse Deus; eaq; videri non ex visionis essentia diuinæ, sed quia Deus seipsum reuelans Beatis alia quoque reuelat. Quæ variatione dicantur Beati in verbo illa intueri, videntur etiam explicatum est. Consonantem doctrinam Sancti Thomæ quæst. sequenti artic. 7. videri concedit, angelos beatos decursu temporis multis in verbo cognoscere, quæ in principio sue beatitudinis non videntur: cõstat autem visionem essentia diuinæ non variari: signum ergo est, eas mentes S. Th. alia visione illa videri.

Ceterum, quod attinet ad ea, quæ beati Angelis ab initio cognouerunt Deo reuelate alia visionem, vel eadem, primum nemo dubitat, vidisse mysterium Trinitatis: quia qui videt Deum, non potest non videre ea, quæ sunt formaliter in Deo: huiusmodi autem est mysterium Trinitatis. Deinde de mysterio incarnationis eodem modo dicendum est, cognitum fuisse ab Angelis in beatitudine, sicut diximus cognitum fuisse in viuificatione Hieronymus Chrysostomus Nyssen & alij. Patres allegati cap. præcedenti, hoc videntur negare maxime tamen consentaneum est, fluxum ignis, ut ab initio cognouerint mysterium hoc: cum enim omnes sint administratores spiritus, teste Paulo ad Heb. 1. propter eos, qui hæc doctrinam capiant salutis, dubitandum non est, mysterium hoc incarnationis, si rem secundum substantiam illius, à principio beatitudinis angelis fuisse reuelatum: tamen si circumstantias aliquas ignorauerint. Fuisse ipsis cognitum, antequam operis compleretur, iam satis superiori capite monstrauimus.

Postremo obseruandum est id, quod docet Ildoratus lib. de summo bono cap. 12. sententia 7. nempe omnia ea, quæ voluntate Dei futura sunt, ab angelis in verbo cognosci, antequam fiat: quæ videtur fuisse sententia Augustini lib. 13. confessionum cap. 13. & 9. de ciuitate cap. 22. non esse vniuersim intelligendum: quia aliqua etiam beati cognoscunt decursu temporis, quando sunt, ut supra disputatione illa 50. capite 7. docuimus: id quod Sanctus Thomas aperte sentit, quæst. 16. quæsti. artic. 7.

DISPVT. CCXVI.

An intellectus vnus Angelis ab alio illuminetur.

Opinio Durand. cap. 1.

Secunda sententia quinq; modis explicata, cap. 2. Caietanus benigne interpretatur sententiam S. Thomæ cap. 3.

Tres alij modi explicandi & defendendi priorem opinionem, cap. 4.

Vnum Angelum ab alio illuminari sola externa propositione, probabilior opinio fert.

Corollaria superioris doctrinæ, cap. 6.

CAPA

Alia Aug. interpret.

Quid sententiam in hac re.

10.